

היבטים פסיכולוגיים וחברתיים בפרישה

ד"ר דקלה סגל-כרפס

פרישה היא מעבר חשוב בחיים, ומסמנת את תחילתו של הגיל השלישי. מעבר להשלכות כלכליות, לפרישה מעבודה השלכות חברתיות, משפחתיות ואישיות (פסיכולוגיות). מטרת הקורס להקנות ידע במשמעויות החברתיות והפסיכולוגיות של הפרישה. הסטודנטים נדרשים לקריאה שוטפת של החומרים בסילבוס והשתתפות בדיונים בכיתה.

דרישות הקורס:

- א. קריאת מאמרי החובה והשתתפות פעילה בקורס (10%)
- ב. מבחן אמריקאי בשיעור האחרון בסמסטר (80%)

מאמרים מסומנים בכוכבית הם מאמרי חובה. מאמרים ללא כוכבית הם מאמרי רשות.

הסילבוס משמש בסיס, אך יתכן ויהיו שינויים במהלך הסמסטר לאור פרסומים חדשים ורלוונטיים או עניין בנושאים מסויימים.

רשימת נושאים

1. פרישה – פתיחה, הצגת הנושא ונתונים דמוגרפיים

אחדות, ל., טור-סיני, א., טרויצקי, ר. (2013). מעברים בין מצבי השתתפות בכוח עבודה ודפוסי פרישה: התפקיד של דמוגרפיה, בריאות, עושה ותפיסת איכות העבודה. בתוך אחדות, לאה וליטוין, האורד. שינויים במחצית השניה של החיים. עמודים 301-396. ירושלים: מרכז הידע לחקר הזדקנות האוכלוסייה.

Wheaton, F., Crimmins, E. M. (2013). The Demography of Aging and Retirement. In: Wang, Mo (Ed). *Oxford Handbook of Retirement*. (pp 22-41). New-York: Oxford University Press.

2. מהי פרישה ופרספקטיבות תיאורטיות על פרישה

*Wang, M., & Shultz, K. S. (2010). Employee retirement: A review and recommendations for future investigation. *Journal of Management*, 36(1), 172-206.

*Shultz, K. S., & Wang, M. (2011). Psychological perspectives on the changing nature of retirement. *American Psychologist*, 66(3), 170.

*Von Bonsdorff, M.E & Ilmarinen j (2013). The Theory of Selection, Optimization and Compensation. In: Wang, Mo (Ed). *Oxford Handbook of Retirement*. (pp 88-102). New-York: Oxford University Press.

*Kim, J. E., & Moen, P. (2002). The Life Course Perspective on Life in the Post-Retirement Period. In: Wang, Mo (Ed). *Oxford Handbook of Retirement*. (pp 59-73). New-York: Oxford University Press.

Wink, P., Boone James, J., The life course perspective on life in the post-retirement period. In: Wang, Mo (Ed). *Oxford Handbook of Retirement*. (pp 59-72). New-York: Oxford University Press.

3. לפני פרישה: הזדקנות במקום העבודה, עובדים מבוגרים וניהול פרישה

*Kim, N. & Hall, D.T. (2013). Protean Career Model and Retirement. In: Wang, Mo (Ed). *Oxford Handbook of Retirement*. (pp 102-116). New-York: Oxford University Press.

*Zacher, H. (2015). Successful aging at work. *Work, Aging, and Retirement*, 1, 4-25.
DOI: 10.1093/workar/wau006

Farr, J. L., & Ringseis, E. L. (2002). The older worker in organizational context: Beyond the individual. *International review of industrial and organizational psychology*, 17, 31-76.

4. היבטים ארגוניים בניהול פרישה

*Henkens, K., & Van Dalen, H.P. (2013). The Employer's Perspective on Retirement. In: Wang, Mo (Ed). *Oxford Handbook of Retirement*. (pp 431-448). New-York: Oxford University Press.

*Cleaveland J.N., Maneotis, S.M. (2013). Recruitment and Retention Strategies for Mature Workers. In: Wang, Mo (Ed). *Oxford Handbook of Retirement*. (pp 431-448). New-York: Oxford University Press.

* Van Dalen, H. P., Henkens, K., & Schippers, J. (2009). Dealing with older workers in Europe: a comparative survey of employers' attitudes and actions. *Journal of European social policy*, 19(1), 47-60

Armstrong-Stassen, M., & Ursel, N. D. (2009). Perceived organizational support, career satisfaction, and the retention of older workers. *Journal of occupational and organizational psychology*, 82(1), 201-220.

Armstrong-Stassen, M. (2008). Organisational practices and the post-retirement employment experience of older workers. *Human Resource Management Journal*, 18(1), 36-53.

5. Bridge employment

*Beehr, T. A., & Bennett, M. M. (2014). Working after retirement: Features of bridge employment and research directions. *Work, Aging and Retirement*, wau007.

*Cahill, K.E., Giandrea, M.D., & Quinn, J.F. (2013). In: Wang, Mo (Ed). *Oxford Handbook of Retirement*. (pp 293-310). New-York: Oxford University Press.

אחדות ל., טור-סיני, א., טרויצקי, ר., (2013). מעברים בין מצבי השתתפות בכוח עבודה ודפוסי פרישה: התפקיד של דמוגרפיה, בריאות, עושר ותפיסת איכות העבודה

6. עמדות לקראת פרישה ומוכנות לפרישה (כולל תרגיל כיתה)

*Adams, G. A., & Rau, B. L. (2011). Putting off tomorrow to do what you want today: planning for retirement. *American Psychologist*, 66(3), 180.

*Earl, J.K., et al (2015). A matter of time: Why some people plan for retirement and other do not. *Work, Aging, and Retirement*, 1, 1-9. DOI: 10.1093/workar/wau005

Petkoska, J., & Earl, J. K. (2009). Understanding the influence of demographic and psychological variables on retirement planning. *Psychology and aging*, 24(1), 245.

Segel-Karpas, D., & Werner, P. (2014). Perceived Financial Retirement Preparedness and Its Correlates A National Study in Israel. *The International Journal of Aging and Human Development*, 79(4), 279-301.

7. הסתגלות לפרישה

*Van Solinge, H., & Henkens, K. (2008). Adjustment to and satisfaction with retirement: two of a kind?. *Psychology and aging*, 23(2), 422.

*Wang, M. (2007). Profiling retirees in the retirement transition and adjustment process: examining the longitudinal change patterns of retirees' psychological well-being. *Journal of Applied Psychology*, 92(2), 455.

*Wang, M., Henkens, K., & van Solinge, H. (2011). Retirement Adjustment: A Review of Theoretical and Empirical Advancements. *American Psychologist*. doi: 10.1037/a0022414

*About Schmidt (movie – class activity)

8. פרישה ומשפחה

*Moen, P., Kim, J. E., & Hofmeister, H. (2001). Couples' work/retirement transitions, gender, and marital quality. *Social Psychology Quarterly*, 55-71.

*Szinovacz, M.E. & Schaffer, M.A. (2000). Effects of retirement on marital conflict tactics. *Journal of Family Issues*, 21(3), 367-389.

*Szinovacz, M. E., & Davey, A. (2004). Honeymoons and joint lunches: Effects of retirement and spouse's employment on depressive symptoms. *The Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 59(5), P233-P245.

Hilbourne, M. (1999). Living together full time? Middle-class couples approaching retirement. *Ageing and Society*, 19(02), 161-183.

Davey, A., & Szinovacz, M. E. (2004). Dimensions of marital quality and retirement. *Journal of Family Issues*, 25(4), 431-464.

9. פרישה ובריאות פיזית ונפשית

* Henkens, K., van Solinge, H., & Gallo, W. T. (2008). Effects of retirement voluntariness on changes in smoking, drinking and physical activity among Dutch older workers. *The European Journal of Public Health*, 18(6), 644-649.

*Mein, G., Martikainen, P., Hemingway, H., Stansfeld, S., & Marmot, M. (2003). Is retirement good or bad for mental and physical health functioning? Whitehall II longitudinal study of civil servants. *Journal of epidemiology and community health*, 57(1), 46-49.

*Coe, N. B., & Zamarro, G. (2011). Retirement effects on health in Europe. *Journal of health economics*, 30(1), 77-86.

Van Solinge, H. (2007). Health Change in Retirement A Longitudinal Study among Older Workers in the Netherlands. *Research on Aging*, 29(3), 225-256.

R

Westerlund, H., Kivimäki, M., Singh-Manoux, A., Melchior, M., Ferrie, J. E., Pentti, J., & Vahtera, J. (2009). Self-rated health before and after retirement in France (GAZEL): a cohort study. *The Lancet*, 374(9705), 1889-1896.

Segel-Karpas, D. (2015). Number of illnesses, self-perceived health and depressive symptoms: the moderating role of employment in older adulthood and old age. *Work, Aging and Retirement*, doi:10.1093/workar/wav009.

10. פרישה ובריאות קוגניטיבית

*Rohwedder, S., & Willis, R. J. (2010). Mental retirement. *The journal of economic perspectives: a journal of the American Economic Association*, 24(1), 119.

*Bonsang, E., Adam, S., & Perelman, S. (2012). Does retirement affect cognitive functioning?. *Journal of health economics*, 31(3), 490-501.

Mazzonna, F., & Peracchi, F. (2012). Ageing, cognitive abilities and retirement. *European Economic Review*, 56(4), 691-710.

11. פנאי בפרישה

*Dorfman, L.T. (2013) Leisure activities in retirement. In: Wang, Mo (Ed). Oxford Handbook of Retirement. (pp 339-353). New-York: Oxford University Press.

*Nimrod, G. (2007). Expanding, reducing, concentrating and diffusing: Post retirement leisure behavior and life satisfaction. *Leisure Sciences*, 29(1), 91-111.

Nimrod, G. (2007). Expanding, reducing, concentrating and diffusing: Post retirement leisure behavior and life satisfaction. *Leisure Sciences*, 29(1), 91-111.